

скаво жертвоприношение.²²⁸ Въ паметника *Responsa Nicolai* *parae ad consulta Vulgariorum* се говори, че българитѣ прѣди покрѣстването си имали идоли, на които принасяли жертви и се кланяли²²⁹. Въ сѣщия паметникъ се споменува, че българитѣ нѣкои дни считали за благополучни, а други за злополучни,²³⁰ и че тѣ не заминавали и започвали бой всѣки день, но пазѣли извѣстни дни и дори часове и прѣди битката извършали разни гатания, игри, пѣсни и прѣдсказания²³¹. Българитѣ се клели и знаели за светостѣта на клетвата, чието нарушение строго се наказвало.²³² Отъ учението на богомилитѣ се установява, а отъ религиознитѣ обичаи се потвърждава, че старитѣ българи вѣрвали въ единъ религиозенъ дуализъмъ, споредъ който имало едно добро и свѣтло божество и едно зло, тъмно, които се намирали въ постоянна борба²³³. Българитѣ имали най-опрѣдѣлени мисли и черти за Бога грѣмовника, когото си прѣдставяли като сѣщински Богъ (теоморфично). Но освѣнъ него тѣ, като многобожници, вѣрвали и въ други божества, които нѣмали родъ и поколѣние и си ги прѣдставяли като физически, животински или човѣшки духове. Българската митология и култъ не успѣли напълно да се развиятъ, защото още съ заселването на словѣнитѣ на Балканския полуостровъ били прѣсрѣщнати отъ християнството, което имъ попрѣчило да се развиятъ и да получатъ опрѣдѣлена форма. Българитѣ нѣмали добрѣ затвърдени религиозни традиции и ясно установени

²²⁸ Theoph. Bulg. Arch. IV, 192.

²²⁹ *Responsa*, cap. 41. „De iis autem qui christianitatis bonum suscipere renuunt, et idolii immolent, vel genua curvant . . .“.

²³⁰ *Ibid.* cap. 34.

²³¹ *Ibid.* cap. 35 „Refertis quod soliti fueritis, quando in proelium progrediebamini, dies et horas observare, et incantationes, et joca et carmina, et nonnulla auguri exercere . . .“.

²³² *Ibid.* cap. 67.

²³³ *Arkiv za povjesn. jug.* IV, 86.